

PARTICIPIUM CONIUNCTUM

(POVEZANI PARTICIP = VEZNI DELEŽNIK)

Homini, qui errat, viam rectam monstra! = *Homini erranti viam retam monstra!*

Osebek odvisnega stavka in predmet glavnega stavka sta ista oseba/ stvar. Takšen stavek lahko nadomestimo s participialno konstrukcijo.

1. Glagol v povedku odvisnika preide v particip.
2. Particip se kot ujemalni prilastek poveže z osebkom / predmetom glavnega stavka.
3. Podredni veznik odpade, odpade tudi vejica. Vse ostalo ostane nespremenjeno.

KAKO GA PREVAJAMO?

V latinščini je takšna konstrukcija mnogo pogostejša kot v slovenščini. zato lahko stavek *Aves cantantes nos delectant.* prevajamo na več načinov:

- a. z deležnikom: *Pojočje ptice nas razveseljujejo.*
- b. s prirednimi vezniki: in, pa ter, zato, ...
- c. s podrednimi vezniki; s časovnim/vzročnim/pogojnim/dopustnim/načinovnim odvisnikom
- d. s predlogom in samostalnikom: *S petjem nas ptice razveseljujejo.*

ABSOLUTNI ABLATIV

(ABLATIVUS ABSOLUTUS¹)

Odvisnika sledečih stavkov nimata z glavnim stavkom nobenega skupnega člana.

Dum gladiatores acerrime pugnant, spectatores tacebant. (Medtem ko so se gladiatorji močno borili, so gledalci molčali.)
=
Gladiatores acerrime pugnantibus spectatores tacebant.

V latinščini lahko tak odvisnik skrajšamo:

1. Osebek odvisnika preide v ablativ.
2. Glagol v povedku odvisnika preide v particip, ki se mora ujemati z odnosnico v ablativu.
3. Podredni veznik ostane, vejica odpade, ostalo ostane nespremenjeno.

Absolutni ablativ prevajamo na enak način kot vezni particip.

Ulixes sociis amissis solus in patriam revertit.

- a. *Odisej je izgubil tovariše in se sam vrnil v domovino.*
- b. *Ker / Potem ko je Odisej izgubil prijatelje, se je sam vrnil v domovino.*
- c. *Po izgubi tovarišev se je Odisej sam vrnil v domovino.*

Duobus certantibus tertius gaudet. (Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.)

- a. *Zaradi prepira dveh se tretji veseli.*
- b. *Kjer se dva prepirata, se tretji veseli.*

Absolutni ablativ je zveza glagola (participa) in samostalnika. Namesto glagola pa lahko stoji tufi samostalnik – absolutni avlativ postane zveza dveh samostalnikov v ablativu. To se pojavlja, ko želimo označiti določeno časovno obdobje.

Pompeio et Caesare consulibus / Caesare puero = ko sta bila Pompej in Cezar konzula / ko je bil Cezar še deček

¹ absolvo3, absolvi, absolutum - razvežem